

علوم شناختی

COGNITIVE SCIENCE IN COGNITIVE WARFARE

در جنگ شناختی

محمد جوانی

♦ علوم‌شناختی، از فتوحات الهیه و دریچه‌هایی است که به روی انسان باز شده تا عالم وجود را و هستی را که مُنْع الهی است بیشتر بشناسد؛ ما بایستی از این فتوح الهی، استقبال و استفاده کنیم.

♦ کارکردهای این علوم و فناوری‌های مرتبط با آن، تمام عرصه‌های زندگی را در بر می‌گیرد؛ هر ملتی که در این زمینه عقب بیفتد، سرنوشتش مثل آن ملت‌هایی است که در آغاز انقلاب صنعتی عقب افتادند و سرنوشتشان شد استعمارزدگی، فقیر ماندن، زیردست بودن و ذلیل شدن.

♦ جنایتکاران غربی که روزی با زور سلاح نظامی، کشورهای دیگر را تصرف می‌کردند امروز قطعا بدنبال استفاده از سلاح علوم‌شناختی برای تصرف کشورها از طریق اثرگذاری بر ذهن‌ها و تصمیم‌گیری‌ها هستند.

♦ اگر ما در زمینه‌ی پیشرفت در این دانش، غفلت کنیم به سرعت سقوط خواهیم کرد؛ یعنی شما دانشمندان و دانشجویان و پژوهشگران دیگر نباید شب و روز بشناسید، باید از جان مایه بذارید.

♦ سعی کنید این علوم حساس که با ذهن و فکر و استدلال و تصمیم و معرفت ارتباط پیدا می‌کند، موجب گمراهی جوانان نشود؛ بلکه حرکت در این عرصه جوری باشد که موجب آشنایی بیشتر جوانان با توحید و معرفت الهی شود.

برش‌هایی از بیانات رهبر معظم انقلاب... دیدار با ستاد توسعه علوم‌شناختی ۹۷/۱۱/۰۴

اولین کتاب هوشمند در حوزه علوم شناختی و جنگ شناختی

«اتَزَعَمُ أَنَّكَ جِزْمٌ صَغِيرٌ وَفِيكَ انْطَوَى الْعَالَمُ الْأَكْبَرُ»

«تو خیال کردی که یک جسم و ماده‌ی کوچکی هستی درحالی که جهان و عالم بزرگی در

وجود تو نهاده شده است»

«دیوان امام علی (ع) / ص ۶۲»

چاپ بیست و یکم
محمد جوانی

سرشناسه: جوانی، محمد، ۱۳۶۸.

عنوان و نام پدیدآور: علوم شناختی در جنگ شناختی/محمد جوانی.

مشخصات نشر: چاپ اول تا پنجم؛ عطف، ۱۳۹۹

چاپ ششم به بعد؛ نواندیشان دنیای کتاب، ۱۴۰۰

مشخصات ظاهری: ۲۱۶ص. مصور.

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۹۴۴۸۵-۱-۹ وضعیت فهرست نویسی: فیبا

یادداشت: کتابنامه: ص. ۲۱۳-۲۱۶.

موضوع: شناخت (علم) _ Cognitive Science

موضوع: روان شناسی آسیب شناختی _ Psychology, Pathological

رده بندی کنگره: RC۴۵۴ رده بندی دیویی: ۶۱۶/۸۹

شماره کتابشناسی ملی: ۷۵۳۳۱۱۵ وضعیت رکورد: فیبا

نام کتاب ■ علوم شناختی در جنگ شناختی

مؤلف ■ محمد جوانی (MJavani.ir)

ناشر ■ نواندیشان (Noandishanpub.ir)

نوبت چاپ ■ بیستم و یکم - تابستان ۱۴۰۲

شمارگان ■ ۱۰۰۰

قیمت نسخه چاپی ■ ۱۲۸۰۰۰ تومان

خرید نسخه الکترونیک: MJavani.ir/CWarfare

تمامی حقوق این اثر متعلق به ناشر می باشد. هرگونه کپی برداری و انتشار

متن یا کلیپ های پیوست شده ی کتاب، پیگرد قانونی دارد.

مرکز فروش: انتشارات و فروشگاه میثاق

نشانی: تهران، اتوبان شهید بابایی، بعداز پل لشکرک،

دانشگاه افسری و تربیت پاسداری امام حسین (ع)

تلفن: ۰۲۱-۷۴۱۸۶۳۱۵ و ۰۲۱-۷۳۰۷۰۳۰۹۰۱

فهرست مطالب

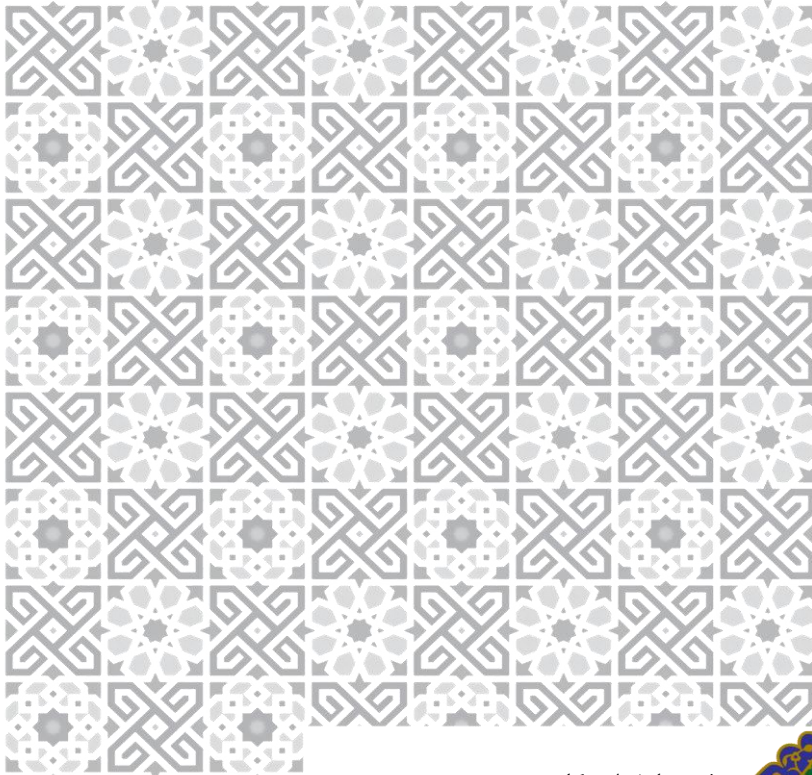
- سخنی با خوانندگان ۹
- ۱- مقدمه‌ای بر علوم شناختی و جنگ شناختی ۱۱
- ۲- ماهیت و زیرشاخه‌های علوم شناختی ۱۹
- ۲-۱- روان‌شناسی شناختی (Cognitive Psychology) ۲۲
- ۲-۲- عصب‌شناسی شناختی (Cognitive Neuroscience) ۲۳
- ۲-۳- زبان‌شناسی شناختی (Cognitive Linguistics) ۲۳
- ۲-۴- فلسفه ذهن (Philosophy of Mind) ۲۴
- ۳- حوزه‌های کاربردی علوم شناختی ۲۴
- ۳-۱- مداخله تشخیصی و درمانی ۲۴
- ۳-۲- هوش مصنوعی ۲۵
- ۳-۳- تقویت شناختی ۲۶
- ۳-۴- آموزش و پرورش شناختی ۲۷
- ۳-۵- شناخت اجتماعی و روان‌شناسی سیاسی ۲۷
- ۳-۶- مدیریت، اقتصاد و بازاریابی شناختی ۲۸
- ۳-۷- روان‌شناسی تحلیل اطلاعات و رسانه‌های گروهی ۲۹
- ۳-۸- علوم دفاع شناختی ۳۰
- ۴- اهمیت پرداختن به علوم شناختی ۳۱
- ۵- کاربرد علوم شناختی در علوم دفاعی ۳۶
- ۶- ساختارشناسی مغز انسان ۴۱
- ۷- تناقض‌های ذهنی، رفتاری و گفتاری ۴۵

- ۸- ابزارهای مورداستفاده در علوم شناختی ۴۵
- ۸-۱- اف ام آر آی (Functional Magnetic Resonance Imaging) ۴۹
- ۸-۲- ایی ایی جی (Electro Encephalo Graphy) ۵۰
- ۸-۳- ردیابی چشم (Eye Tracking) ۵۲
- ۸-۴- رمزگشایی از چهره (Facial Coding) ۵۴
- ۸-۵- بیومتریک یا زیست سنج (Biometric) ۵۵
- ۹- تشریح و رمزگشایی از لایه‌های مغزی ۵۵
- ۹-۱- مغز قدیم، خزنده یا تصمیم‌گیرنده (Reptilain Brain) ۵۶
- ۹-۲- مغز میانی، پستاندار یا عاطفی (Limbic System) ۵۷
- ۹-۳- مغز جدید، انسانی یا منطقی (Neocortex) ۵۷
- ۱۰- ناخودآگاه ذهنی؛ ماهیت و اهمیت ۶۰
- ۱۱- نفوذ و تأثیرگذاری بر مغز تصمیم‌گیرنده ۶۶
- ۱۲- کارکرد علوم شناختی در بازاریابی و تبلیغات ۷۱
- ۱۲-۱- بازاریابی عصبی ۷۳
- ۱۲-۲- تبلیغات پنهان ۷۹
- ۱۲-۳- جایگاه‌یابی ذهنی ۸۹
- ۱۳- علوم شناختی و جنگ نگرش‌ها ۹۴
- ۱۴- نورون‌های آینه‌ای در علوم شناختی ۱۰۱
- ۱۴-۱- کارکرد نورون‌های آینه‌ای در تقلید و درک دیگران ۱۰۳
- ۱۴-۲- کارکرد نورون‌های آینه‌ای در تبلیغات ۱۰۹
- ۱۵- داستان‌گویی و کوری محتوایی ۱۱۲

- ۱۱۹ یادگیری شناختی-اجتماعی
- ۱۶-۱ عوامل مؤثر بر یادگیری
- ۱۶-۲ منابع مؤثر بر یادگیری
- ۱۶-۳ یادگیری رسانه‌ای
- ۱۳۲ مهارزُدایی و ناهماهنگی شناختی
- ۱۴۳ جاذبه‌ی جنسی در علوم شناختی
- ۱۸-۱ اعتیاد جنسی و زناى ذهنی
- ۱۸-۲ ارضای مشروع امیال جنسی
- ۱۵۱ رضایت
- ۱۵۵ دستکاری روان‌شناختی و مهندسی رضایت
- ۱۶۳ تغییر پارادایم‌های شناختی
- ۱۷۲ جریان‌شناسی نفوذ در جنگ شناختی
- ۲۱-۱ نفوذ موردی و فردی
- ۲۱-۲ نفوذ شبکه‌ای و جریانی
- ۲۱-۳ گروه‌های آماج نفوذ
- ۱۷۳ سکوت
- ۱۸۱ هم‌نواپی، فشار اجتماعی و ماریپیچ سکوت
- ۲۳-۱ سوگیری‌های ادراکی-شناختی (Cognitive Biases)
- ۱۹۱ سوگیری اسنادی (Attribution Bias)
- ۱۹۸ سوگیری تأییدی (Confirmation Bias)
- ۲۰۱ سوگیری منفی‌نگری (Negativity Bias)
- ۲۰۵ سوگیری فروپاشی‌انگاری (Declinism Bias)
- ۲۰۷ سوگیری بازماندگی (Survival Bias)
- ۲۱۰ منابع
- ۲۱۵

سخنی با خوانندگان

کتابی که در دستانتان قرار دارد، پیشکشی است از عصاره‌ی هشت‌ساله‌ی پژوهش، تدریس و سخنرانی نگارنده در بیش از یکصد دانشگاه کشور که در قالب ۲۳ بخش تقدیم می‌گردد. در این اثر ابتدا مختصراً به رایج‌ترین مباحث نظری و تخصصی در حوزه‌ی علوم شناختی پرداخته و سپس موارد قابل تأملی از کاربردهای این علوم در جنگ شناختی امروزی ارائه شده است که در مقیاس فردی و اجتماعی جریان دارد؛ از این منظر می‌تواند علاوه بر مخاطب تخصصی، برای عموم خوانندگان نیز مفید و جذاب واقع گردد.

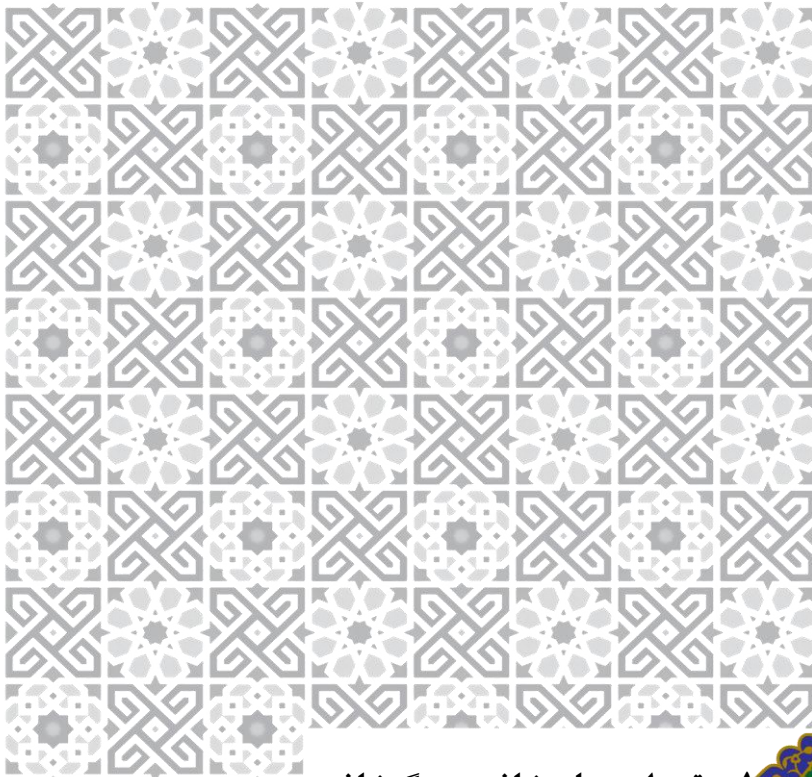
مطالعه‌ی هرچه سریع‌تر این کتاب می‌تواند آگاهی و تسلط بر قوه‌ی شناختی و رفتاری ناشی از عوامل درونی را برای شما به ارمغان بیاورد؛ یعنی کنترل هرچه بهتر افکار و رفتار خودتان. همچنین موجب تقویت گاردهای ذهنی و هوشیاری در مقابل محورها و ترفندهای عوامل بیرونی خواهد شد که با هر هدفی به دنبال دستکاری شناخت، جهت‌دهی رفتار و اقناع یا اغوای ما هستند. از این نظر، هرروز تأخیر در آشنایی با این مباحث می‌تواند گرفتاری‌های فردی، خانوادگی و اجتماعی بیشتری را در عصر "بردگی ذهن‌ها" رقم بزند که قطعاً بخشی از آن‌ها جبران‌ناپذیر است.

در متن کتاب بستری هوشمند برای مشاهده‌ی محتوای تصویری مرتبط فراهم شده تا مخاطب نسبت به مطالب مطروحه در همان بخش، درک بهتری پیدا کند و مصادیق عینی موضوعات را مشاهده نماید. لذا بنا به فراخور، ابتدای برخی پاراگراف‌ها، کدی برای فراخوانی آدرس کلیپ مربوطه تعبیه شده است. به کمک نصب یک نرم‌افزار "QR کدخوان" در دستگاه تلفن همراه خود و اسکن کدها و یا لمس آن‌ها (در نسخه الکترونیک) به راحتی می‌توانید محتوا را به صورت آنلاین تماشا و یا در دستگاه خود ذخیره کنید؛ حدود ۸۰ کلیپ ارزنده و کوتاه، بدون افت کیفیت محسوس، فشرده شده‌اند که تماشای آن‌ها نیاز به حجمی کمتر از "نیم گیگ" دارد.

در پایان باید اشاره شود که این اثر به یقین خالی از اشکال نیست و چشم انتظاریم که با راهنمایی خوانندگان گرامی، اصلاح و تکمیل و به غنای آن افزوده گردد. شما عزیزان می‌توانید جهت ارتباط با نویسنده و ارائه‌ی نقطه نظرات ارزشمند خود، همچنین دسترسی به تصاویر رنگی، پاورپوینت آماده شده برای ارائه سخنرانی، آخرین تغییرات متن و دیگر نکات مفید مرتبط با کتاب به آدرس اینترنتی MJavani.ir/CWarfare مراجعه بفرمایید.

«محمد جوانی، زمستان ۱۳۹۹»

۱- مقدمه‌ای بر علوم شناختی و جنگ شناختی

در سال‌های اخیر اهمیت پرداختن به علوم شناختی روزبه‌روز در حال افزایش است چراکه این حوزه‌ی دانشی با ذهن و تفکر به برون آمده از مغز ارتباط دارد. علوم شناختی جزء لاینفک زندگی ماست زیرا ماهیت انسان به شناخت او بستگی دارد و انسانیت ما در گروهی تفکرمان. از منظر زندگی روزمره نیز تمام اندیشه، گفتار، کردار، تصمیم‌گیری و... همه یک المان شناختی دارند، به این معنا که حتی وقتی شما خواب هم هستید، قوه‌ی شناختی شما بیدار است و فعال. لذا شاهدیم که برخی رشته‌های مجزای علوم شناختی وجود دارند که حیات و شناخت‌های ما را در طول خواب بررسی می‌کنند و حتی رؤیاهای ما را با نگاه شناختی تفسیر می‌کنند؛ همچنین یک

بخش بسیار بزرگ علوم شناختی، حیات ما را در زمان بیداری بررسی می‌کند، چراکه تک‌تک المان‌ها و هر آنچه از ما سر می‌زند بعد شناختی دارد.

علوم شناختی، دانشی است میان‌رشته‌ای، نوین، پویا و معطوف به آینده که در آن، مغز و فرایندها و کارکردهای آن مورد مطالعه‌ی روشمند و منظم علمی قرار می‌گیرد. امروزه مؤسسات تحقیقاتی و دانشگاه‌های بسیاری در اقصی نقاط جهان، به تحقیق و سرمایه‌گذاری در زمینه‌ی علوم شناختی اشتغال دارند و در تلاش هستند تا راز بزرگ‌ترین سرمایه‌آدمی یعنی مغز را کشف کنند و کارکردهای آن را به‌عنوان عالی‌ترین و پیچیده‌ترین ودیعه‌ی الهی بشناسند. این تلاش‌ها از آن جهت صورت می‌پذیرد که مغز به‌عنوان مرکز تصمیم‌گیری و صندوقچه‌ی اسراری برای تمام کرده‌ها و نکرده‌های بشر می‌باشد.

به موازات آن، تلاش‌های انبوهی توسط غول‌های فناوری در حال انجام است تا بتوانند ارتباط مستقیم بین مغز انسان و دستگاه‌های الکترونیکی مانند کامپیوتر، تلفن همراه و... با اهداف متفاوت ایجاد کنند که تکنولوژی‌هایی مانند متاورس (فراتر از جهان: Metavers) و نورالینک (اتصال نرونی: Neuralink) جزو معروف‌ترین‌ها هستند؛ با این تفاوت که در دنیای متاورس به کمک دستگاه‌های پوشیدنی و ابزارهای دریافت سیگنال‌های مغزی، افراد در دنیای واقعیت افزوده قرار می‌گیرند اما در نورالینک به کمک جای‌گذاری یک تراشه در مغز، سیگنال‌ها مستقیماً اندازه‌گیری و تقویت می‌شوند و بصورت واقعی می‌تواند انسان را در دنیای واقعیت افزوده قرار دهد.

درواقع از آنجایی که رفتار انسانی عمدتاً مبتنی بر سیستم‌های عصبی و مغزی است، لذا نقشه‌برداری و رمزگشایی از پیچیدگی‌های مغز انسان بر بسیاری از حوزه‌ها و رشته‌ها تأثیر می‌گذارد و می‌تواند علاوه بر ارتقای کارکردها و بهبود اثربخشی،

سمت و سویی تازه به هریک از آن رشته‌ها اعطا کند. فناوری‌های برآمده از این دانش در تعامل با دانش‌ها و فناوری‌های همگرا (زیستی، نانو و اطلاعات) اگرچه در ابعاد مثبت می‌تواند به ارتقای کیفیت زندگی بشر، رفع کاستی‌های ناشی از آسیب‌های مغزی، تولید سامانه‌های هوشمند و استفاده بهینه از ذهن و قوای فکری انسان کمک بکند، اما در ابعاد منفی می‌تواند موجب دگرگونی و بی‌رحمی بیشتر در عرصه‌های تخصص و جنگی نیز بشود.

در باب تشریح اهمیت بررسی عملکرد مغز انسان همین بس که اشاره شود مغز انسان میدان اصلی جنگ قرن بیست و یکم می‌باشد تا جایی که حتی فتوحات نظامی نیز تا حد زیادی وابسته به کیفیت دستکاری در عملکرد مغزها و فتح ذهن‌ها خواهد بود؛ این مقوله شامل مواردی از قبیل تقویت قوای ذهنی و کمک به بهبود عملکرد مغزی فرماندهان و افسران خودی، دستکاری در عملکرد مغزی و ایجاد خطای محاسباتی در ذهن نیروهای دشمن در صحنه‌ی جنگ، دستکاری در ادراک ناظران بیرونی صحنه‌ی جنگ و ... می‌شود.

یکی دیگر از موضوعات علوم شناختی مربوط به نحوه‌ی ورود و تأثیرگذاری بر مغز انسان توسط رسانه‌های عمومی با کارکردهایی از قبیل آموزشی، سرگرمی، اطلاع رسانی، تبلیغات، تبادل و تهاجم فرهنگی و... است.

در عصر امروز، این واقعیتی انکارناپذیر است که اگر رسانه‌ای برای جذب و اقناع مخاطبانش از علوم شناختی استفاده نکند مثل فردی است که می‌خواهد به مردم قبایل آفریقایی فیزیک اتمی یاد بدهد؛ یعنی تا زمانی که "زبان مشترک" ایجاد نشود حتی اگر باهوش‌ترین افراد هم باشند، ارتباط و انتقال مفاهیم در حد مطلوب صورت

نمی‌گیرد یا ممکن است موجب سوءتفاهم شود و حتی پیام‌های ارسالی، اثر معکوسی را ایجاد کنند؛ بنابراین علوم شناختی کمک می‌کند تا رسانه زبان مخاطبان را بهتر بشناسد و فرآیند جذب و متقاعدسازی را بهبود ببخشد.

درواقع از این منظر که علوم شناختی با ذهن مخاطب در ارتباط است و رسانه نیز اساساً در راستای تأثیرگذاری بر ذهن مخاطب و تصاحب آن اقدام می‌کند، لذا صراحتاً می‌توان گفت علوم شناختی و رسانه رابطه‌ای تنگاتنگ با یکدیگر دارند. برای همین است که هرچه رسانه‌ها کنشگری‌ها، سیاست‌گذاری‌ها و فعالیت‌های خود را بر مبنای اصول مبتنی بر علم شناختی قرار دهند، میزان تأثیرگذاری بیشتری بر مخاطب خواهند داشت؛ چه در حوزه موفقیت در سیاست‌گذاری‌ها و تزریق اندیشه و چه در جهت مدیریت بهتر افکار عمومی جامعه.

به‌عنوان مثال، مردم اخبار را از طریق رسانه‌ها دریافت می‌کنند و سپس بسیاری از قضاوت‌ها شکل می‌گیرد و تصمیمات رقم می‌خورد اما در فرایند تصمیم‌گیری علاوه بر خیر، مراحل دیگری حائز اهمیت است که عموماً با کارکردهای ذهن و مغز انسان مرتبط است. تفکر و تعقل که یکی از عناصر کلیدی تصمیم‌گیری است که در ذهن و مغز انسان صورت می‌گیرد و رسانه‌ها تلاش می‌کنند مطابق اهدافی که دارند در این فرایند دخالت کنند. ایجاد، تغییر یا تقویت باورها، از کارکردهای رسانه‌ها در همراه سازی مخاطبان است.

در این مسیر عموماً رسانه‌هایی که پایبند به ارزش‌های الهی و انسانی هستند مانند یک دانشگاه عمل می‌کنند که مأموریت خود را تعالی و رشد مخاطب دانسته و از آنجایی که رشد مخاطب نسبت مستقیم با رشد تفکر و فرایند تعقل در ذهن او دارد، لذا استفاده از علوم شناختی برای ارشاد مخاطبان می‌تواند در مسیر مشروعی قرار گیرد. در نقطه‌ی مقابل اما اغلب رسانه‌های غربی سرنوشت مخاطب چندان برایشان مهم نیست و دستکاری در ادراک و شناخت مخاطبین، ایجاد یا تغییر باورها و

ذهنیت‌ها، همه در مسیر اغوای مخاطبان و تحقق اهداف سرمایه‌داری صورت می‌گیرد؛ لذا استفاده از علوم شناختی می‌تواند مسیر نامشروعی را طی کند. ضمناً اگر این حالت در راستای خصمانه قرار بگیرد و علیه گروه یا کشور دیگری بکار گرفته شود، جنگ ادراکی و شناختی واقع می‌شود.

تاکنون تعاریف گوناگون و مختلفی از این نوع جنگ که به اختصار از آن با عنوان «جنگ شناختی: Cognitive Warfare» یاد می‌شود، ارائه شده است که برآیند و جمع‌بندی آن‌ها از نظر نگارنده: «جنگ شناختی به معنای استفاده از علوم شناختی در هدف قرار دادن قوه شناخت عموم مردم و نخبگان جامعه‌ی هدف با تغییر هنجارها، ارزش‌ها، باورها، نگرش‌ها و رفتارها از طریق مدیریت ادراک و برداشت است. این نوع جنگ شکل تکامل یافته‌تر، پیشرفته‌تر، عمیق‌تر و وسیع‌تر جنگ نرم و جنگ روانی است که عمدتاً با لایه‌های درونی مغز و ذهن مخاطب ارتباط برقرار کرده و به‌طور غیرمستقیم و نامحسوس به مدیریت ادراک و برداشت او از طریق مدیریت هدفمند اطلاعات مشغول می‌شود. تغییر نگرش در جامعه‌ی هدف، ایجاد اختلال و تغییر دستگاه محاسباتی، اثربخش نمودن جنگ اطلاعاتی، قطبی و رادیکال‌سازی، ایجاد گسست عاطفی-ادراکی بین توده‌ها و نخبگان با حاکمیت و نهایتاً تضعیف و زوال سرمایه‌های فرهنگی-اجتماعی از کار ویژه‌های جنگ شناختی هستند.»

همچنین یکی از عواملی که باعث تقویت و اثرگذاری جنگ شناختی می‌شود، «مدیریت برداشت: Perception Management» مخاطبان از رویدادهای مختلف در «جنگ روایت‌ها: Narrative Warfare» است که عموماً بار آن بر دوش رسانه‌های خبری می‌باشد. رسانه‌هایی که شامل مطبوعات (روزنامه‌ها و مجلات خبری)، رسانه‌های صوتی-تصویری رادیو، تلویزیون و ماهواره، رسانه‌های برخط (وبلاگ‌ها و خبرگزاری‌های اینترنتی، شبکه‌های اجتماعی) و... می‌شوند.

در جنگ روایت‌ها تمام تلاش رسانه‌های خبری بر این است که روایتی که آن‌ها از جهان و وقایع آن ارائه می‌دهند پیشتاز و غالب باشد چراکه همیشه درک و برداشت از آنچه که رخ داده مهم‌تر از آن چیزی است که واقعاً رخ داده است؛ برای همین است که در جنگ روایت‌ها، از پیروزی‌ها شکست و از شکست‌ها پیروزی ساخته خواهد. مردم دهکده‌ی جهانی در عصر رسانه‌ها، نه کشته‌ی موشک و گلوله، که قربانی تیرها و خبرها می‌شوند و هر تیر، میلیون‌ها («نفر-روز») عمر انسان‌ها را در سراسر جهان می‌سوزاند؛ انسان‌هایی که آفق اختیارشان از چند ده متر فراتر نمی‌رود اما آفق اخبارشان به اندازه‌ی هزاران کیلومتر گسترده است! تازه اگر این آفق، بر مبنای واقعیت و حقیقت باشد؛ که متأسفانه رشد روزافزون استفاده از شبکه‌های اجتماعی، بواسطه بمبارانی از خبرهای فشرده، راه را برای پاره‌حقیقت‌گویی و فریب، هموارتر می‌کند!

رهبر معظم انقلاب در خصوص کارکرد رسانه‌های معاند در جنگ شناختی برای وارونه‌سازی/تحریف وقایع و رویدادها در جهت تضعیف امید و اراده‌ی ملت ایران، ضمن اشاره به یک حصر رسانه‌ای خارجی و امتداد داخلی آن، می‌فرماید: «در طول این چهل سال - و اکنون مانند همیشه - سیاست تبلیغی و رسانه‌ای دشمن و فعال‌ترین برنامه‌های آن، مایوس‌سازی مردم و حتی مسئولان و مدیران ما از آینده است. خبرهای دروغ، تحلیل‌های مغرضانه، وارونه نشان دادن واقعیت‌ها، پنهان کردن جلوه‌های امیدبخش، بزرگ کردن عیوب کوچک و کوچک نشان دادن یا انکار محسنات بزرگ، برنامه‌ی همیشگی هزاران رسانه‌ی صوتی و تصویری و اینترنتی دشمنان ملت ایران است؛ و البته دنباله‌های آنان در داخل کشور نیز قابل مشاهده‌اند که با استفاده از آزادی‌ها در خدمت دشمن حرکت می‌کنند. شما جوانان باید پیش‌گام در شکستن این محاصره‌ی تبلیغاتی باشید.» (برشی از متن بیانیه گام

دوم-۱۳۹۷/۱۱/۲۲)

لذا در بین مجموعه‌ی رسانه‌های جمعی، نقش «رسانه‌های خبری» به دلیل داشتن قدرت و توان ایجاد کنش-واکنش‌های سریع در افکار عمومی، نقشی برجسته محسوب می‌شود. بررسی ابعاد گوناگون این رسانه‌ها در فصول مختلف کتابی تحت عنوان «رسانه‌های خبری در ناآرامی‌های اجتماعی» به صورت مبسوط مورد بحث و بررسی قرار گرفته که توسط نگارنده به تألیف و در سال ۱۳۹۸ به انتشار رسیده است. البته در کتاب مذکور، مباحث بیشتری از قبیل نحوه‌ی استفاده‌ی رسانه‌ها از تکنیک‌های متقاعدسازی، فریب‌های ذهنی، آماری، نموداری و... نیز تحت پوشش قرار گرفته است؛ بنابراین در کتاب حاضر، از اشاره و پرداختن به موضوعات مذکور چشم‌پوشی می‌شود. (جهت کسب اطلاعات بیشتر و دانلود نسخه الکترونیکی کامل و رایگان کتاب به آدرس اینترنتی MJavani.ir/Media مراجعه کنید)

در جمع‌بندی این بخش و همان‌طور که اشاره شد، علوم شناختی عرصه وسیعی از علوم مختلف مرتبط با ذهن و مغز انسان را شامل می‌شود؛ به همین خاطر کاربرد این علوم در جنگ شناختی نیز گستردگی زیادی دارد که پرداختن تفصیلی به همه‌ی آن‌ها مجال دیگری می‌طلبد و از حوصله‌ی بحث خارج است؛ لذا در این نوشتار، پس از معرفی اجمالی علوم شناختی و حوزه‌های مرتبط، تنها اجمالاً به برخی از کارکردهای فرهنگی و اجتماعی آن در جنگ شناختی خواهیم پرداخت و امید است فتح بابی باشد برای تحقیق و پژوهش بیشتر خوانندگان این اثر.

اطلاع‌نگاشت معرفی اجمالی علم شناختی باتوجه به تاکید رهبر انقلاب بر تلاش برای پیشرفت این علم:
«هریک از این درجه‌های علم که از جانب خداوند به روی بشر بازمی‌شود، زمینه‌ساز تحولات جدید در زندگی انسان‌هاست»

علوم شناختی چیست؟

دانشی میان رشته‌ای، نو، پویا و معطوف به آینده که در آن، مغز و فرایندها و کارکردهای شناختی آن مورد مطالعه روشمند و منظم علمی قرار می‌گیرد.

موضوع: ذهن انسان

فناوری نانو

فناوری اطلاعات

علوم مرتبط

فناوری زیستی

اقتصادی

پزشکی

اجتماعی

علمی

حوزه‌های
اترگذار

فوائد

رفع کاستی‌های ناشی
از آسیب‌های مغزی

ارتقای کیفیت
زندگی بشر

تولید سامانه‌های
هوشمند

استفاده بهینه از ذهن
و قوای فکری انسان

علوم شناختی، رویکردی پردازشی دارند. دانشمندان، ذهن انسان را شبکه پیچیده‌ای می‌دانند که اطلاعات را دریافت، نگهداری و بازیابی می‌کند و می‌تواند آن را تغییر شکل یا انتقال دهد. خروجی‌های پردازش، می‌تواند گفتار یا رفتار حرکتی باشد.

پوستر طراحی شده در مورد علوم شناختی توسط وبسایت رهبر معظم انقلاب

